

Nr 238.

Av herr **Heüman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1947/48.*

I proposition nr 130/1947 vidhåller statsrådet och chefen för försvarsdepartementet att den personalminskning, som av statsmakterna i fjol förut-sattes kunna ske i samband med den beslutade ändringen av försvarsområdesindelningen, i sin helhet genomföres under nästa budgetår. Statsrådet kan sålunda icke biträda chefens för armén förslag att i avvaktan på resultatet av försvarskommitténs arbete bibehålla bl. a. antalet hemvärnsofficerare och hemvärnsunderofficerare oförändrat. Likaledes kan statsrådet ej heller tillstyrka chefens för armén i skrivelse den 25 oktober 1946 ingivna förslag att för Sundsvalls försvarsområde skulle tillkomma en hemvärnsofficers- och en hemvärnsunderofficersbefattning. Dessa förslag anser han böra bedömas i samband med beslut rörande den framtida försvarsområdesorganisationen.

Vid den förstärkta försvarsberedskapens upphörande indrogos de staber, som under beredskapen uppsatts inom försvarsområden i krig (krigs-fo) och därmed även vid dessa staber tjänstgörande hemvärnsofficerare och hemvärnsunderofficerare. Denna indragning har visat sig synnerligen ofördelaktig för hemvärdet. Den nu föreslagna minskningen i antalet hemvärnsofficerare och hemvärnsunderofficerare samtidigt som vissa freds-fo erhållit betydligt ökad omfattning måste med nödvändighet medföra en ytterligare försvärad ledning av hemvärdet, som har en typiskt lokalbetonad karaktär. Den i hög grad viktiga personliga kontakten mellan försvarsområdesbefälhavare (hemvärnsofficer) samt det lokala, på frivillighetens grund tjänstgörande hemvärnsbefälet blir sålunda svår att upprätthålla. Tidsödande och kostsamma resor måste företagas. Betydande olägenheter kunna väntas beträffande såväl rekrytering och utbildning som arbetet med rusthåll och andra hemvärdets stödorganisationer. En ökning måste förväntas i det redan omfattande expeditiönsarbetet till nackdel för det viktigare fältarbetet. Redan nu ha hemvärnsofficerarna en stor arbetsbörda, och svårigheter ha yppat sig att tillsätta befattningarna med kvalificerad personal.

De nu berörda synpunkterna framhöll 1945 års hemvärnskommitté i en

underdånig skrivelse den 15 maj 1946 med anledning av proposition nr 120/1946 med förslag till den sedermera beslutade ändringen av försvarsområdesindelningen. Samtidigt hemställde kommittén — som icke erhållit del av överbefälhavarens framställning, vilken låg till grund för propositionen — att sammanslagningen av vissa försvarsområden icke måtte föranleda någon minskning i antalet hemvärnsbefattningar.

I sitt den 3 september 1946 avgivna betänkande (SOU nr 59) har hemvärnskommittén särskilt framhållit vikten av att de frivilliga hemvärnsområdesbefälhavarnas arbetsbörda lättas i fråga om expeditionsgöromål så att de i huvudsak kunna koncentrera sig på den viktigare uppgiften, utbildningen, ävensom betonat nödvändigheten av fortlöpande och personlig kontakt med försvarsområdesstaberna för planläggning av övningar och utbildning. Inom försvarsområdesstaberna skulle hemvärnsofficerare och underofficerare upprätthålla denna kontakt och stimulera hemvärnsintresset. De principer för personalminskning, som kunde läggas till grund i övrigt, kunde därför icke gälla för hemvärnets del; tvärtom fordrade sammanslagningen av försvarsområdena icke blott ett bibehållande av det nuvarande antalet hemvärnsbefattningar utan även en utökning av detsamma för att icke sambandet skulle brista, i synnerhet som flera nya försvarsområden skulle bli av stor omfattning.

Den nu föreslagna minskningen i antalet hemvärnsbefattningar berör en hemvärnsofficer och en hemvärnsunderofficer i vart och ett av förutvarande Ystads, Hälsingborgs, Växjö och Halmstads försvarsområden.

Det må emellertid framhållas, att man torde ha varit tveksam huruvida den av statsmakterna i fjol beslutade personalminskningen borde omfatta även hemvärnspersonal, vilken tvekan under remissbehandlingen av överbefälhavarens förslag framfördes i försvarskommittén. Denna kommitté har heller icke avstyrkt hemvärnskommitténs förslag men väl tillrätt försiktighet vid tillsättandet av nya befattningar.

Det nytillkomna *Sundsvalls försvarsområde* bör på grund av områdets stora omfattning och med hänsyn till nyorganisation, såsom arméchefen föreslagit, erhålla en hemvärnsofficer och en -underofficer.

Skulle de berörda befattningarna indragas respektive ej beviljas måste man befara, att betydande olägenheter därigenom uppkomma, icke minst med hänsyn till den ökade verksamhet som blir följderna av den koncentrerings av ungdomsutbildningen, som nu skall genomföras i hemvärnets regi.

På grund av anförda skäl hemställa vi,

att riksdagen ville besluta att i avvaktan på fastställandet av den framtida försvarsorganisationen det nuvarande antalet hem-

värnsofficers- och hemvärnsunderofficersbefattningar förblir oförändrat samt att därutöver för det nyorganiserade Sundsvalls försvarsområde måtte inrättas en hemvärnsofficers- och en hemvärnsunderofficersbefattning.

Stockholm den 19 mars 1947.

G. Heüman.

Gust. Rosander.

V. Ljungdahl.

Ivar Persson.

Gust. E. Andersson.

Olof Löthner.

John Sandberg.

Ivan Pauli.

Axel Löfvander.

Eskil Albertsson.

Gärda Svenson.

Ivar Ekströmer.

Emil Näsström.
